

Instrumenty regionalnego

rozwoju

Rozwój regionalny traktowany jest jako wzrost potencjału gospodarczego regionów, charakteryzujący się trwałą poprawą ich konkurencyjności oraz wzrostem poziomu życia mieszkańców. W tym aspekcie rozwój regionalny przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego całego kraju. Polityka rozwoju regionalnego – polityka regionalna jest integralną częścią polityki społeczno-ekonomicznej, polityki świadomego oddziaływania władz na rozwój regionów.

Instrumentarium sterowania rozwojem regionalnym jest zbliżone w obu tych płaszczyznach. L.Kupiec dzieli instrumenty polityki społeczno-gospodarczej i przestrzennej na następujące grupy: organizacyjne, prawne, administracyjne, informacyjne, finansowe, planistyczne, infrastrukturalne, działania bezpośrednie i pozostałe instrumenty. Z uwagi jednak na pewną specyfikę polityki regionalnej, instrumenty oddziaływania na rozwój regionalny można podzielić na niżej wymienione kategorie:

- bezpośrednie i pośrednie instrumenty finansowe (środki pochodzące z budżetu państwa, środki uzyskiwane w ramach programów UE dostępnych dla Litwy, środki z innych źródeł i programów);
- instrumenty instytucjonalne (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Urząd mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Komitet Integracji Europejskiej);
- rozbudowa infrastruktury technicznej i społecznej;
- instrumenty niematerialne (szkolenia, doradztwo, badania i rozwój technologii);
- instrumenty organizacyjno-prawne;
- instrumenty planistyczne.[\[1\]](#)

Głównym instrumentem pomocy w okresie dostosowawczym Polski do UE jest fundusz PHARE. Jego pierwszoplanowym celem jest należyte przygotowanie do członkostwa krajów kandydujących, w tym też Litwy.

Zgodnie z zaleceniami Agendy 2000 i postanowieniami Rady Europejskiej podjętymi w marcu 1999r. program PHARE powinien stopniowo przejmować metody działania Funduszy Strukturalnych. Pomoc finansowa może być udzielona na:[\[2\]](#)

- podniesienie sprawności administracji i kwalifikacji zatrudnionego w niej personelu – około 30% środków;
- wspieranie inwestycji – około 70% środków na dostosowanie infrastruktury do standardów UE;
- Według B.Winiarskiego narzędzia ekonomiczno-finansowe można podzielić na dwie grupy;[\[3\]](#)
- mające charakter negatywny- mogą to być wyższe obciążenia podatkowe, stosowane wobec określonych inwestorów na pewnych obszarach;
- mające charakter pozytywny- zwolnienia oraz ulgi podatkowe, ułatwienia kredytowe, subwencje budżetowe dla przedsiębiorców podejmujących działalność na obszarach uznanych za wymagające restrukturyzacji albo aktywizacji gospodarczej.

Instrumenty rozwoju regionalnego to narzędzia i mechanizmy, które mają na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju poszczególnych regionów, poprawę jakości życia mieszkańców oraz stymulowanie aktywności gospodarczej. Celem tych instrumentów jest zmniejszenie nierówności pomiędzy regionami, wzmocnienie konkurencyjności gospodarki lokalnej oraz poprawa dostępności usług publicznych i infrastruktury. Do najważniejszych instrumentów rozwoju regionalnego należą:

Jednym z głównych instrumentów jest **finansowanie ze środków publicznych**, zarówno krajowych, jak i unijnych. Programy takie jak **Fundusze Europejskie** czy **Regionalne Programy Operacyjne** pozwalają na realizację projektów inwestycyjnych i

rozwojowych, które przyczyniają się do poprawy infrastruktury, wspierania przedsiębiorczości czy rozwoju innowacji. Dotacje te często są ukierunkowane na wspieranie regionów o mniejszym rozwoju gospodarczym lub borykających się z problemami strukturalnymi.

Kolejnym instrumentem są **polityki podatkowe i fiskalne**, które mogą obejmować ulgi podatkowe lub preferencyjne warunki dla firm inwestujących w mniej rozwiniętych regionach. Takie środki mają na celu przyciąganie inwestycji oraz wspieranie przedsiębiorczości lokalnej.

Innym narzędziem są **programy wspierające edukację i szkolenia zawodowe**. Ich celem jest podniesienie kwalifikacji lokalnej siły roboczej oraz dostosowanie umiejętności pracowników do potrzeb rynku pracy. Poprzez takie programy, regiony mogą zwiększyć konkurencyjność swojej gospodarki i przyciągnąć inwestorów szukających wykwalifikowanej kadry.

Zrównoważony rozwój i ochrona środowiska to kolejne istotne obszary wsparcia. W ramach rozwoju regionalnego promowane są projekty związane z ochroną zasobów naturalnych, odnawialnymi źródłami energii czy efektywnością energetyczną. Działania te mają na celu zarówno poprawę jakości życia, jak i zwiększenie atrakcyjności regionów pod względem turystycznym i inwestycyjnym.

Infrastruktura transportowa i komunikacyjna jest jednym z kluczowych elementów rozwoju regionalnego. Projekty infrastrukturalne, takie jak budowa dróg, kolei, lotnisk czy portów, mają na celu poprawę dostępności regionów i stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi biznesu. Inwestycje w transport publiczny czy infrastrukturę cyfrową również są częścią tego procesu.

Nie mniej ważne są **programy współpracy międzynarodowej i transgranicznej**, które umożliwiają regionom współpracę z sąsiadującymi krajami w zakresie wspólnych projektów

rozwojowych. Dzięki tym działaniom regiony mogą wykorzystać wspólne zasoby, doświadczenia i rynki.

Wszystkie te instrumenty mają na celu nie tylko poprawę konkurencyjności gospodarczej regionów, ale również zwiększenie jakości życia ich mieszkańców oraz stworzenie warunków do długofalowego rozwoju.

[1] L.Kupiec, Gospodarka przestrzenna tom 4, Polityka regionalna; UwB, Białystok 2000, s. 124,125,130.

[2] E.Latoszek, Finansowanie rozwoju regionalnego w UE i skutki włączenia Polski do polityki regionalnej,1999, s., 73-74.

[3] B.Winiarski, Polityka gospodarcza, Warszawa 1999,s 365-366.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.